

v. Bleichröder (Preussen)

MITROPA DUITSLAND II: FRANKENLAND EN OOSTRIJK WAGEN WEER EEN ARMAGEDDON

De Pruisische minister-president levert zich aan Rothschildt uit

- In de Bröderkrieg had Bismark, kanselier van Pruisen, ervaren dat spoorwegen een belangrijke voorwaarde vormden voor mobilisatie van een massaleger
- Hij gaf tussen 1862-1866 prioriteit aan een dicht spoorwegnet dat snel transport in afwachtingsopstellingen mogelijk maakte
- Waarbij hij lijnen, stations en emplacementen liet aanleggen naar Holstein, Silezië en Duits Lotharingen die commercieel nooit zouden renderen
- Hij deed dat illegaal buiten de Pruisische rijksbegroting om via immense leningen bij het Huis Bleichröder, gelieerd aan het Parijse Huis Rothschild
- Hij gaf Bleichröder tot zekerheidsstelling blanco spoorwegconcessies op de lijnen Minden/Berlijn
- En leverde zich dus willoos uit aan deze Joodse kredietinstelling: Bismarck werd chantabel. Hij was politiek schuldig aan grondwetsschending en strafrechtelijk ingevolge het StGB Noord-Duitsche Bond

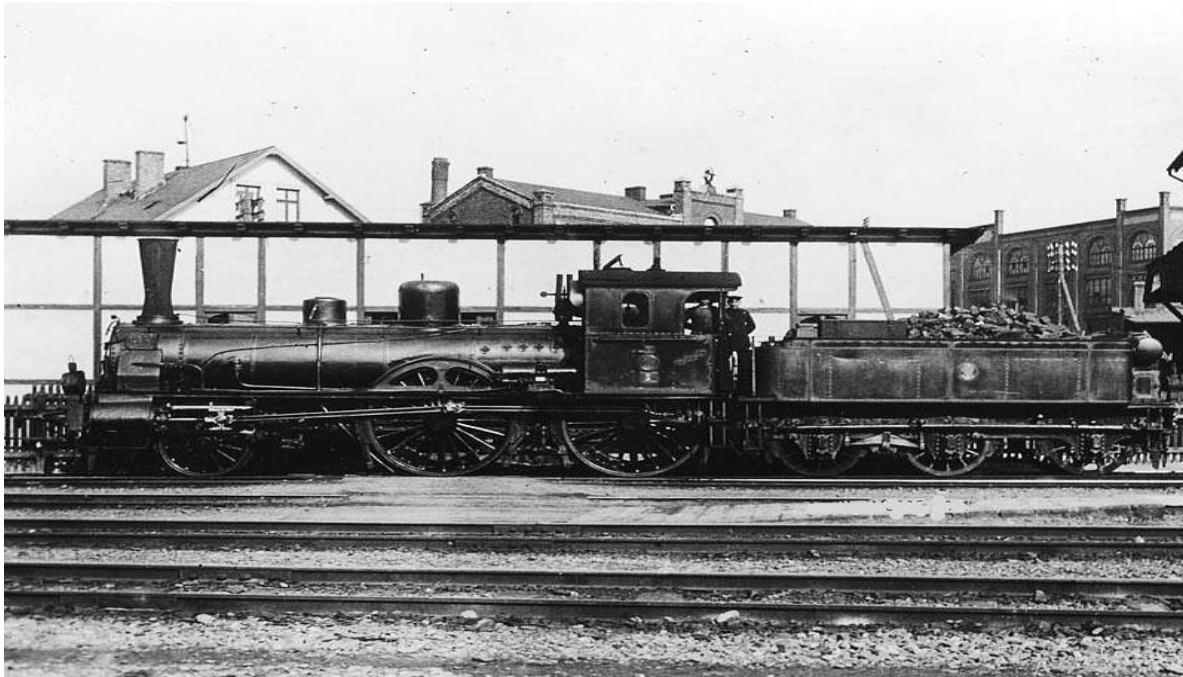

DEZE CHANTABILITEIT BEPAALT BISMARCKS POLITIEKE LOT

Mindener Eisenbahngesellschaft tevens
ijzeren keten voor een ijzeren kanselier

GERARD STRIJARDS DUTS MITROPA II

Bismarck afhankelijk van Joodse Loyaliteit

- Steeds is Bismarck bevreesd geweest dat deze Joodse bancaire international met vestigingen in de USA en het UK hem in discrediet zou brengen wegens een aanslag op de Duitse constitutie
- Verder MOEST Bismarck nu oorlog voeren tegen Oostenrijk en Frankrijk om deze investeringen te kunnen rechtvaardigen via het Duitse staatsbelang
- Vandaar dat hij steeds bij iedere oorlogsverklaring na 1865 een zenuwcrisis doormaakte: hij wilde soms niet maar kon niet meer terug
- Dat maakte voor de Britten zijn politiek onbegrijpelijk

HET GECONCESSIONEERDE INCONSTITUTIONELE TRAJECT

GERARD STRIJARDS DUTS MITROPA II

Het vormt de ruggengraat van het militaire spoorwegnet in drie oorlogen

- De debarkeringsperrons onthullen dat Bismarck ook via Venlo Nederland wilde kunnen binnenvallen
- Bij Köln waren enorme verladingsvorken voorzien links van de Rijn met raccordementen westwaarts via smalspoor voor ontplooiing
- Door België en Nederland via hun buurtspoorwegen
- Alfred Von Schlieffen zal daarop zijn beruchte opmarsplan westwaarts baseren
- dat gedeeltelijk inleiding zal zijn op de **eerste wereldoorlog**

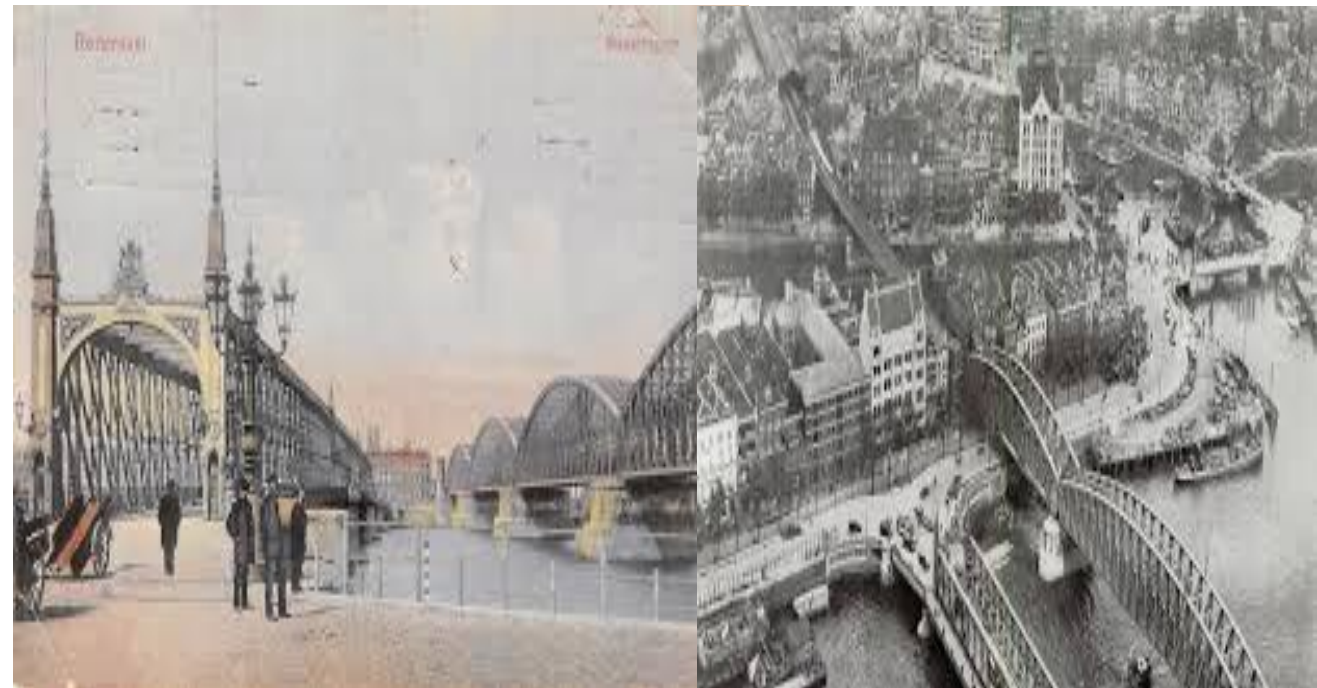

DE MOBILISATIEBESLISSINGEN WORDEN OVERGELATEN AAN DE SPOORWEGBEHEERDERS

Thorbecke schrikt zich in 1870 het lazerus

- Hij komt erachter dat Berlijn pantsertrainen via Venlo en het traject Roermond/Eindhoven/Breda langs de Moerdijk
- Over Rotterdam met de pas gereedgekomen Maasbruggen
- Rechtstreeks DEN HAAG kan laten binnendenderen
- En dat Bismarck dat nog in overweging neemt ook, al is Nederland neutraal
- Het versnelt de afbouw van het vestingsstelsel en de aanleg van de zuiderspoorweg met blokkadesystemen

Deze bevoegdheidsverschuiving is Parijs, Londen en Sint Petersburg niet duidelijk

BISMARCK SCHAT MILITAIRE WEERBAARHEID FRANKRIJK LAAG IN 1866

Slag bij Waterloo maakt einde aan de universele conscriptie van volkslegers door Parijs

Demografische groei Frankrijk vertraagd en maatschappij instabiel

- Sedert de volksslagen van Napoleon daalt het mannenaandeel in de samenleving
- Bij Boridino, Leipzig, Waterloo jongste lichten uitgeput 1812-1815
- Drie grote revoluties destabiliseren:
 - * De overgang van het Napoleontisch regime naar de Bourbon-autocratie 1815-1830
 - * De Juli-revolutie 1830 naar de burgermonarchie van Orléans (Louis Philippe)
 - * De Juni-Revolutie 1848 naar de constitutionele republiek onder Louis Napoléon op 10 december met een presidentieel stelsel
- Steeds andere staatkundige ideologieën en steeds heviger bloedbaden

GERARD STRIJARDS DUIT MITROPA II

6/1/2025

ER SCHIJNT GEEN HOMOGEEEN FRANS LIBERALISME TE KUNNEN ONTSTAAN ALS STAATKUNDIG BASEMENT

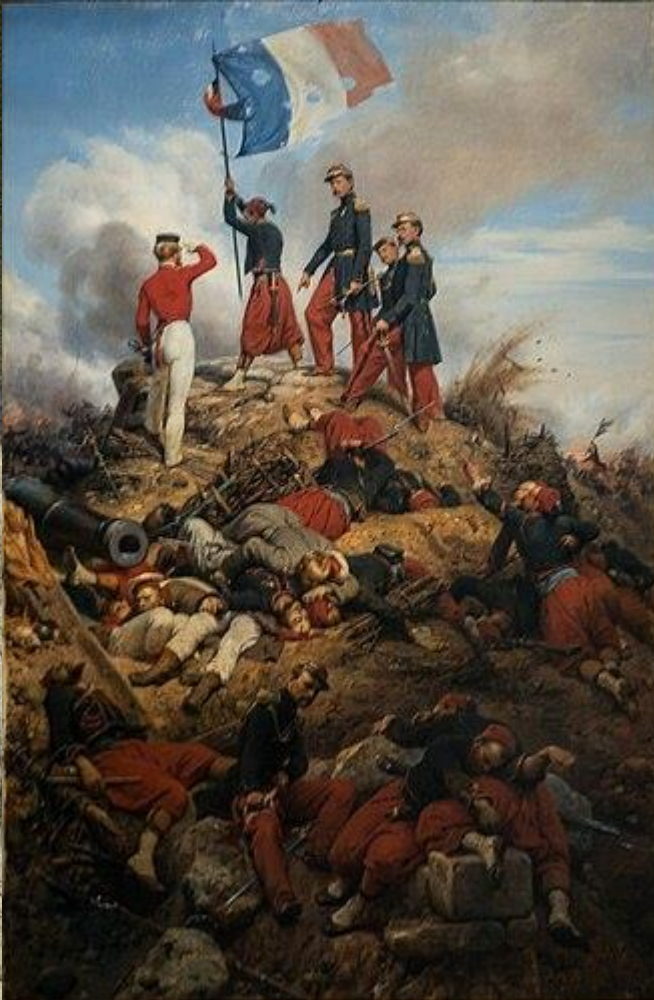
De Bourbons willen absolutisme

- Zij willen geen grondrechten of politieke verantwoordelijkheid van bewindspersonen erkennen
- Karel X wil geen algemeen kiesrecht, geen vrijheden en geen constitutionele burgerschapsrechten
- Louis-Philippe kent alleen bezitsverwerving van de middenklassen als grondrecht
- **Hij wenst geen plaats voor de arbeiders of onderklassen**
- Napoleon III wil dat wel, maar benoemt zichzelf ineens in 1852 tot erfelijk Keizer met absolute uitvoerende en wetgevende macht zonder onafhankelijke rechterlijke controle
- **Terwijl het liberalisme geen fractie heeft in het volksvertegenwoordigend parlement**

BISMARCK: DEZE PERSOON IS FRANKRIJK. ONIMPONEREND. KUNSTMATIG. NIET HOUDBAAR.

- Lodewijk Napoleon ontbond het parlement, en na een volksraadpleging werd zijn presidentiële termijn alsnog verlengd.
- Deze coup deed veel republikeinen besluiten Napoleon de rug toe te keren. De laatste democraten, onder wie Alexis de Tocqueville, werden opgesloten.
- Het keizerlijke aspect was intussen al duidelijk merkbaar geworden. Een jaar later werd in Frankrijk na een tweede volksraadpleging officieel het keizerrijk uitgeroepen.
- Dit keizerrijk staat bekend als het Tweede keizerrijk (**le Second Empire**).
- Bijna het gehele stemgerechtigde Franse volk (7,8 van de 8,2 miljoen) stemde voor Napoleon als erfelijk keizer.

NAPOLEON III PUT HET FRANSE LEGER VERDER UIT IN RAAD OORLOGEN 1853-1869

- Napoleon besloot in te grijpen in Italië. Oostenrijk werd verslagen, Frankrijk kreeg er twee belangrijke gebieden bij, Savoye en Nice.
- Zijn voornaamste Italiaanse bondgenoot was graaf Camillo Benso di Cavour, de eerste minister van Sardinië-Piëmont, die hij op 21 juli 1858 in het geheim ontmoette tijdens de Ontmoeting van Plombières.
- Door zijn medewerking aan de zaak van de Italiaanse eenheid zagen de reactionairen en klerikalen, die Napoleon gesteund hadden, de Kerkelijke Staat in gevaar komen.
- Hij was echter van begin af aan van plan geweest, na de vestiging van zijn macht, op meer democratische wijze de macht te regelen en steunde derhalve na 1860 meer op de liberalen.
- **De steun aan de openlijk illiberale Pius IX was daarmee onrijmbaar.** Zij kostte Frankrijk veel troepen. En leverde eigenlijk niets op. Niet voor Frankrijk. Niet voor de Paus.
- Op zijn conto staan de gezamenlijke overwinning met Engeland in de Krimoorlog, de strafexpeditie naar Vietnam (toen nog Frans-Indochina) omdat daar katholieke missionarissen waren vermoord door de Vietnamezen, en de gezamenlijke overwinning met het Verenigd Koninkrijk in de Tweede Opiumoorlog (in China). De Britten waren dus goede bondgenoten van de **concurrent** Frankrijk geworden.

AL DEZE OORLOGEN LATEN DE IMPERFECTIES VAN HET FRANSE VELDLEGER ZIEN AAN **VON MOLTKE JR**

- De organisatie van het Franse leger liet veel te wensen over. Het had een onlogisch mobilisatiesysteem. De regimenten werden eerst geconsigneerd bij hun kazernes waar ze geoefend waren.
- Daarna werden ze gedirigeerd naar hun afwachtingsopstellingen geheel elders. Daar moesten ze geëncadreerd worden en bevoorraadt. Bij koloniale troepen, was dat een reis over twee werelddelen.
- Dat had gekund bij een goed spoorwegstelsel maar vertraagd had het altijd. Zulk een stelsel was er bij lange na niet. Dat bleek bij het begin van de oorlog chaos.
- Pruisen en diens Duitse bondgenoten hadden binnen achttien dagen na de oorlogsverklaring 380.000 soldaten aan de Franse grens geconcentreerd, waaronder op grote schaal opgeroepen reservisten, terwijl de Fransen in het grensgebied hooguit over half zoveel manschappen beschikten.
- De Duitsers hadden zich bovendien logistiek beter voorbereid, waardoor ze sneller grote legers bij de grens konden concentreren. Zij hadden de voorraden bij de troep.
- De Franse legerleiding meende dat reservisten in mobiele oorlogvoering van geringe waarde zouden zijn en hadden daarom geen reservisten gemobiliseerd, maar de successen van de Duitse strijdmacht toonden het tegendeel aan.
- Het Franse leger werd geplaagd door nepotisme waardoor het animo voor een militaire carrière niet groot was en ook kon de dienstplicht worden afgekocht. De staven ruzienden meer dan dat zij samenwerkten. Hierdoor was er een gebrek aan talent, plus dat de Franse officieren veel minder dan de Duitse geneigd waren zelfstandig te opereren. Ook was er veel drankmisbruik in het Franse leger, wat de slagkracht ondermijnde.
- Daarbij kampte keizer Napoleon III met een slechte gezondheid, wat door de autoriteiten zorgvuldig verborgen werd gehouden. Toen deze met zijn legers 9 ten strijde trok, zagen de troepen met eigen ogen hoe slecht hun keizer eraan toe was. Dit had een negatief effect op het moreel.

BISMARCK WACHT TOT FRANKRIJK AGRESSOR IS

Handwritten list of names and dates, likely a diplomatic or military record. The text is written in cursive and includes names like "G. v. Bismarck", "G. v. Moltke", "G. v. Roon", "G. v. Caprivi", "G. v. Schlichting", "G. v. Alvensleben", "G. v. Kameke", "G. v. Bismarck", "G. v. Moltke", "G. v. Roon", "G. v. Caprivi", "G. v. Schlichting", "G. v. Alvensleben", "G. v. Kameke".

Elke aanleiding is goed genoeg

- Een troonopvolging in Madrid wordt de triviale aanleiding
- Om van de Franse militaire zelfoverschatting baat te trekken
- Een herredactie van een onbelangrijk telegram, de Emser Dépêche over een futiliteit is voldoende
- Pruisen popelde toch al, maar de Zuid Duitse staten, Beieren, Württemberg en Baden-Baden niet.
- Ze moeten echter meedoen op basis van het Noordduitse Bondgenootschap

Paris, 15. Juli, Nachmittags.

Frankreich hat an Preußen
den Krieg erklärt.

Die Redaction der Kreuzzeitung.

Handwritten signature and text at the bottom of the document, including "Hochachtungsvoll" and "J. v. Bismarck".

NAIJVER VAN DE FRANSE GENERAALS BAZAINE EN MACMAHON ALGEMEEN BEKEND

Franse legerleiding berucht om ruzies

- Bazaine nam geen deel aan de veldslagen aan het begin van de oorlog, maar nadat maarschalcken Patrice de Mac-Mahon en François Certain de Canrobert respectievelijk bij Woerth en Forbach waren verslagen, droeg de keizer, die op dat moment erg ziek was, op 13 augustus 1870 het opperbevel van het leger over aan maarschalk Bazaine.
- De keizer trok naar Châlons waar hij zich bij maarschalk Mac-Mahon voegde.
- De keuze van Napoleon III, om Bazaine met het opperbevel te belasten, werd algemeen gezien als verstandig, omdat Bazaine zich in het verleden had bewezen als kundig militair.
- Het opperbevelhebberschap van Bazaine bleek echter een groot fiasco. Ten eerste kreeg Bazaine te maken met een half verslagen Frans leger, dat zich voortdurend moest terugtrekken. Ten tweede kreeg hij te maken met een generale staf waarvan de generaals het onderling voortdurend met elkaar oneens waren.
- Ten derde raakte Bazaine een dag na zijn benoeming tot opperbevelhebber ernstig gewond toen een granaatsplinter in zijn schouder sloeg.
- Bazaine was van plan om met zijn troepen (het Rijnleger) naar Metz te trekken en de oprukkende Duitsers daar te verslaan. Andere legergroepen voegden zich bij Bazaine (met als gevolg dat de belangrijkste generaals en maarschalcken zich spoedig allemaal in Metz bevonden). **OHL wist van dit plan**.
- De Duitsers wisten echter Metz te omtrekken en in twee slagen bij Metz (Mars-la-Tour en Gravelotte) de Fransen te pas af te snijden. Zo werd het Rijnleger volledig ingesloten. Maarschalk Mac-Mahon kreeg de opdracht om Bazaine in Metz te gaan ontzetten, maar hij werd op 1 september 1870 bij Sedan verslagen en Mac-Mahon en de keizer, die de maarschalk was gevolgd, werden krijgsgevangenen genomen

BAZAINE LAAT ZICH IN DE VESTING METZ OMSINGELEN

Bazaine is niet voorbereid op een bewegingsoorlog

- Hij weet niet beter dan steeds afwachtingsopstellingen in te nemen via liniën, stellingen en fortificaties
- Hij komt met 67.000 man terecht binnen de Vesting Metz waaruit zijn massa niet ontsnappen kan bij Pruisische belegering: er waaiëren 500.000 Duitse troepen uit
- **Keizer Napoleon weet nu niet beters dan te capituleren voor Bismarck**
- Als Bismarck vraagt of deze capitulatie integraal is en dus de burgerlijke regering omvat, weet Napoleon geen bescheid
- **Daarop verliest Bismarck iedere interesse in Napoleon en laat hem overbrengen naar Kassel ter gijzeling**

VERWARRING AAN DUITSE ZIJDE: WAT IS NU DE RECHTSTOESTAND? OORLOG OF NIET?

Bismarck redeneert: als het staatshoofd
capituleert geeft de staat zich over

- Maar de burgerlijke regering te Parijs vindt van niet
- Zij roept de Derde Franse Republiek uit en
- Deze nieuwe rechtspersoon zal de oorlog tegen
Pruisen stomweg voortzetten aldus de regering op 4
september 1870
- De capitulatie van Napoleon was een persoonlijke
militaire capitulatie
- Die de burgerregering constitutioneel niet kon
binden
- Berlijn weet niet, wat nu te doen. Het
volkerenrecht voorziet er niet in.

DE FRANSE REGERING VAN NATIONALE VERDEDIGING ROEPT EEN REVOLTE UIT, DE VIERDE DUS

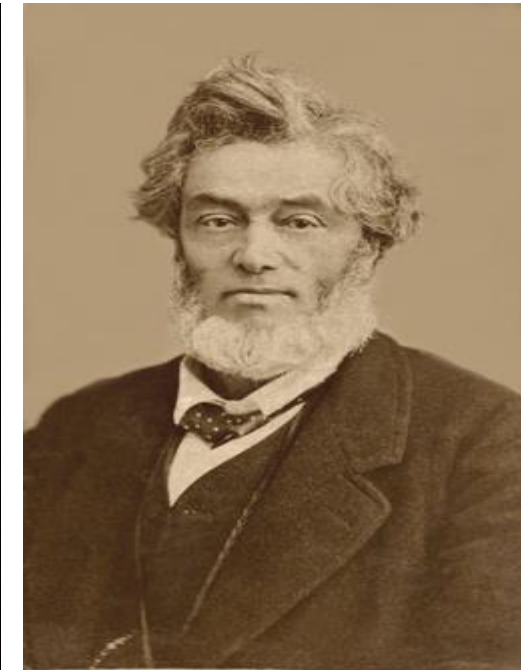

© <http://www.egb.fr>

De strijd wordt voortgezet door
nieuwe lichtingen Fransen

- Deze regering zet de dynastie Napoleon af
- Léon Gambetta en Jules Favre, volksvertegenwoordigers, werpen zich op als regeringsleiders op 4 september 1870
- Adolphe Thiers wordt minister van Buitenlandse Zaken
- De Duitse troepen rukken nu op naar Parijs dat ze gaan belegeren
- En leggen bezettingen door gistend Frankrijk
- Daarop is de Duitse logistiek niet voorbereid: het heeft geen voldoende voorraden en moet nieuwe troepen aanvoeren
- Gambetta licht drie volkslegers van vrijwilligers

Bismarck erkent deze regering niet

THIERS EN FAVRE ZIJN ILLEGITIEME OPROERKRAAIERS, ONDERHANDELEN UITGESLOTEN ALDUS BISMARCK

Er was een regeringscapitulatie bij
Sedan

- Er is dus geen Derde Republiek zegt Bismarck
- Frankrijk kan vrede krijgen als het Elzas-Lotharingen overdraagt en 600 miljard goudfrank betaalt
- Het zal de Duitse bezettingskosten dragen
- Pruisen mag een overwinningssparade houden te Parijs
- Verwerpt Frankrijk dat, dan zal geen oorlogsrecht gelden, maar de Franse troepen zullen gelden als franc-tireurs en dus gefusilleerd worden en geen krijgsgevangenen zijn
- Het Duitse Veldleger zal mogen plunderen en burgers mogen gijzelen en standrecht toepassen

Favre treedt af: Frankrijk is
machtelooos

DUITSE BELEGERING EN BOMBARDERING VAN PARIJS VOLGT: UITHONGERING VAN BURGERS

Bazaine geeft zijn troepen te Metz over: 200.000 reguliere troepen

GERARD STRIJARDS DUTS MITROPA II

Bazaine is bereid deze oproerkraaiers te bestrijden

- Er komt een burgeroorlog, als Gambetta de opstandelingen gaat inzetten tegen Bazaine en tegen de Duitsers
- Deze revolutionaire troepen zijn slecht geoefend en bewapend
- Bij open slagen blijken zij ongedisciplineerd en hun aanvoerders missen tactisch inzicht
- Gambetta heeft ook geen strategie
- Een ongeleide guerrilla komt op gang waarop de Duitsers tegenterreur inzetten

FRANKRIJK TOTAAL VERSCHEURD. DUITSERS IN PANIEK

Burgers versus communards

- De Franse bevolking splitst in twee kampen
- De communards die de totale oorlog willen voortzetten totdat de laatste Duitser verdwenen is
- De burgers die hun bezittingen en maatschappelijke verbanden willen behouden en een uitvoerbare vrede sluiten
- Bismarck krijgt ruzie met de OHL van Moltke omdat de legers de guerrillisten niet kunnen verslaan en geen effectieve bezetting van maanden mogelijk is
- Dat is Thiers wel bekend. Gambetta heeft van deze Duitse conflicten geen benul.
- Parijs, wanhopig, houdt stand

Barricades te Parijs maar geen munitie 1870-1871

DE PROCLAMATIE VAN EEN DUIJS KEIZER DOOR BISMARCK

GERARD STRIJARDS DUIJS MITROPA II

Een in elkaar geflanste plechtigheid

- Om Frankrijk te vernederen roept Bismarck in de Spiegelzaal van het Paleis van Versailles van de Zonnekoning Wilhelm, koning van Pruisen uit tot Duits Keizer op 18 januari 1871
- Wilhelm is tegen: hij wil Keizer van Duitsland zijn als destijds de Roomse Keizers
- Maar geen buitenlandse vorst zal hem zo erkennen
- Hij wil geen kroon aanvaarden van Duitsers
- De Zuid-Duitse staten liggen tegen
- Beieren wordt omgekocht
- Daarom zwichten de andere vorsten
- Maar hun “hoch” is niet van harte

TIJD, PLAATS EN OMSTANDIGHEDEN VAN DE CEREMONIE OMINEUS

Geen constitutionele inhuldiging

- Baden, Beieren, Württemberg en Hessen-Darmstadt ondertekenden verdragen met de Noord-Duitse Bond, de zogeheten **Novemberverträge**.
- Ondanks de retoriek in de verdragen, die een oprichting (**Gründung**) van een nieuwe Duitse Bond spraken, ging het om een toetreding tot een **bestaande federale staat**.
- De toetredingen bevatten reserves, interpretatieve verklaringen jegens het Duitse rijk over de deelstaatsoevereiniteit die niet opgegeven werd
- **Het Rijk was overduidelijk tegen Frankrijk gericht**
- De Rijksdag heeft deze improvisaties pas op 8/9 december als voldongen **feit** goedgekeurd

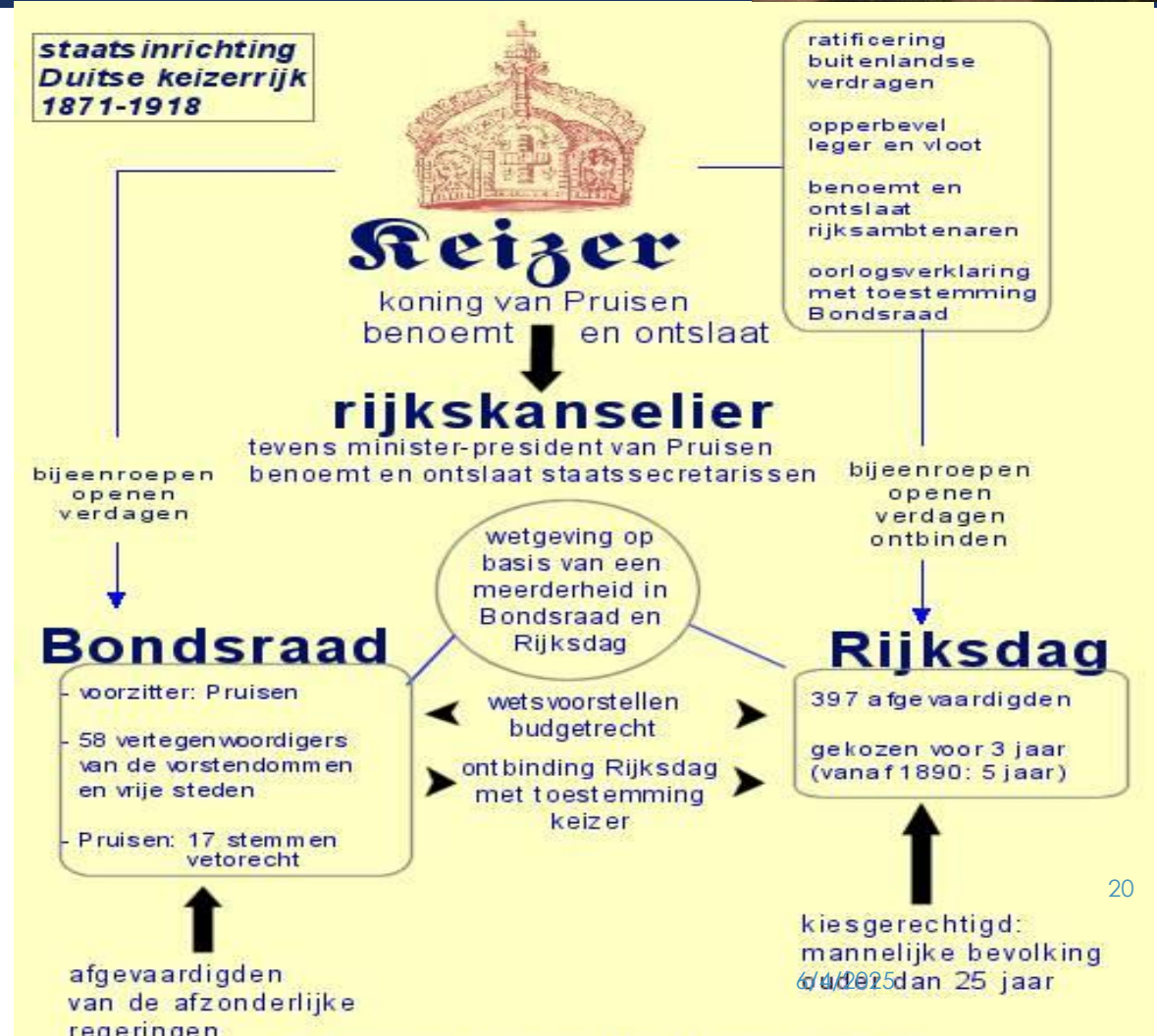

GEEN POLITIEKE MINISTERIËLE VERANTWOORDING JEGENS PARLEMENT

- Het keizerrijk was een conservatieve monarchie. Het was een bondsstaat die uit vier koninkrijken, zes groothertogdommen, vijf hertogdommen, zeven vorstendommen en drie vrije steden bestond.
- Aan het hoofd stond de Duitse keizer, die ook koning van Pruisen was. De macht van de keizer was groot. Hij stelde alle hoge functionarissen aan, was verantwoordelijk voor het buitenlandse beleid en was de opperbevelhebber van de strijdkrachten.
- Twee belangrijke staatsorganen controleerden de Duitse wetgeving: de Bondsraad en de Rijksdag. In de Bondsraad waren de deelstaten vertegenwoordigd.
- Pruisen was hier oppermachtig: de voorzitter van de Bondsraad was tegelijkertijd kanselier van het keizerrijk, en in de praktijk vrijwel altijd ook minister-president van Pruisen. Pruisen had bovendien bij belangrijke onderwerpen een vetorecht.
- De Rijksdag werd volgens algemeen mannenkiesrecht gekozen, maar kreeg beperkte controlerende taken. Zo bestond bijvoorbeeld niet de mogelijkheid om een motie van wantrouwen tegen de regering in te dienen.
- De regering had daarentegen wel de bevoegdheid om het parlement naar huis te sturen. Het budgetrecht en het recht om wetsvoorstellen af te keuren waren de belangrijkste rechten van de Rijksdag.
- **Maar die hadden voldoende kunnen zijn voor een volwaardige democratische staatsinrichting**

DEFINITIEVE VERSTORING WEENSE STAATSORDENING 1815?

GERARD STRIJARDS DUTS MITROPA II

Is het Rijk per definitie bedreigend?

- Gezien de wording ervan ervaart Parijs het als vijandig
- Maar de vrede die Bismarck Frankrijk afdwingt via dat Rijk is uitvoerbaar, zij het hard.
- Positie Elzas-Lotharingen was altijd betwist
- En de schadeloosstelling die Berlijn opeist is binnen vijf jaar gedelgd
- Alles hangt eigenlijk af van de evenwichtigheid van de Duitse Keizer: verzoent hij het binnenland?
- De Europese staten bleven tijdens de Frans/Duitse oorlog neutraal, ook Rusland

BISMARCKS KULTURKAMPF SYMPTOOM VOOR DUITSE ONZEKERHEID

Vrees voor katho's, joden en socialen

- Deze Kulturkampf was de strijd het Duitse Rijk van 1872 tot 1879 voerde tegen de Katholieke Kerk.
- De term werd ingevoerd door Rudolf Virchow, een Pruisisch afgevaardigde, omdat het in zijn ogen een strijd was tussen de 'moderne beschaving' en het obscurantisme.
- De "Zentrumspartei" olv Ludwig Windthorst was de pineut. Maar deze achterdocht deelde zich ook mee aan Joden en Socialisten.
- Deze kwamen en masse naar Nederland en vestigden daar industriële en intellectuele imperia. Pruisen ervoer een braindrain

BRENNINKMEIJER, VROOM & DREESMANN, ASSCHER, ELIAS, KOSMEYER, RÖNTGEN, PHILIPS ETC VESTIGEN ZICH LANDELIJK BINNEN NEDERLAND 1870-1900

Vrees voor de pauselijke onfeilbaarheid in staatkundige zaken

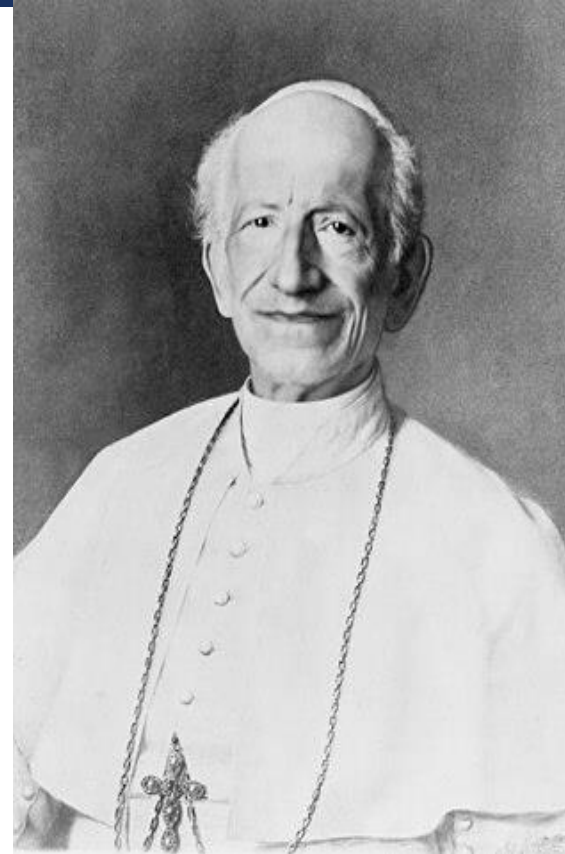
- Textielmagnaten als Elias komen naar Strijp waar de arbeiders goedkoop en slaafs zijn
- En Philips volgt hen ter vestiging van het lampenconcern
- Dat geldt ook voor de marskramerijen van Dreesmann, De Gruyter
- En de diamantbewerkingindustrie van Asscher te Amsterdam

KEIZER WILHELM I GEEFT BISMARCK VRIJE TEUGEL

Bismarck coördineert en verbindt op den duur

- Bismarck onderwerpt OHL en het daardoor aangestuurde apparaat aan zijn burgerlijke regering
- Hij verklaart dat Duitsland voldaan is territoriaal en dat geen annexaties meer aanvaardbaar zijn
- Hij wijst koloniale politiek af en transoceanische avonturen helemáál
- Militairen die tegenstreven worden naar het buitenland verbannen als militaire attaché's op rottige buitenposten
- Hij kan daarom met Rusland en Groot-Brittannië tot geopolitieke afspraken komen op het koloniaal congres van Berlijn in 1885
- Met Rome sluit hij geen concordaat maar hij laat Leo XIII arbitrages doen in het Stille Zuidzee-gebied

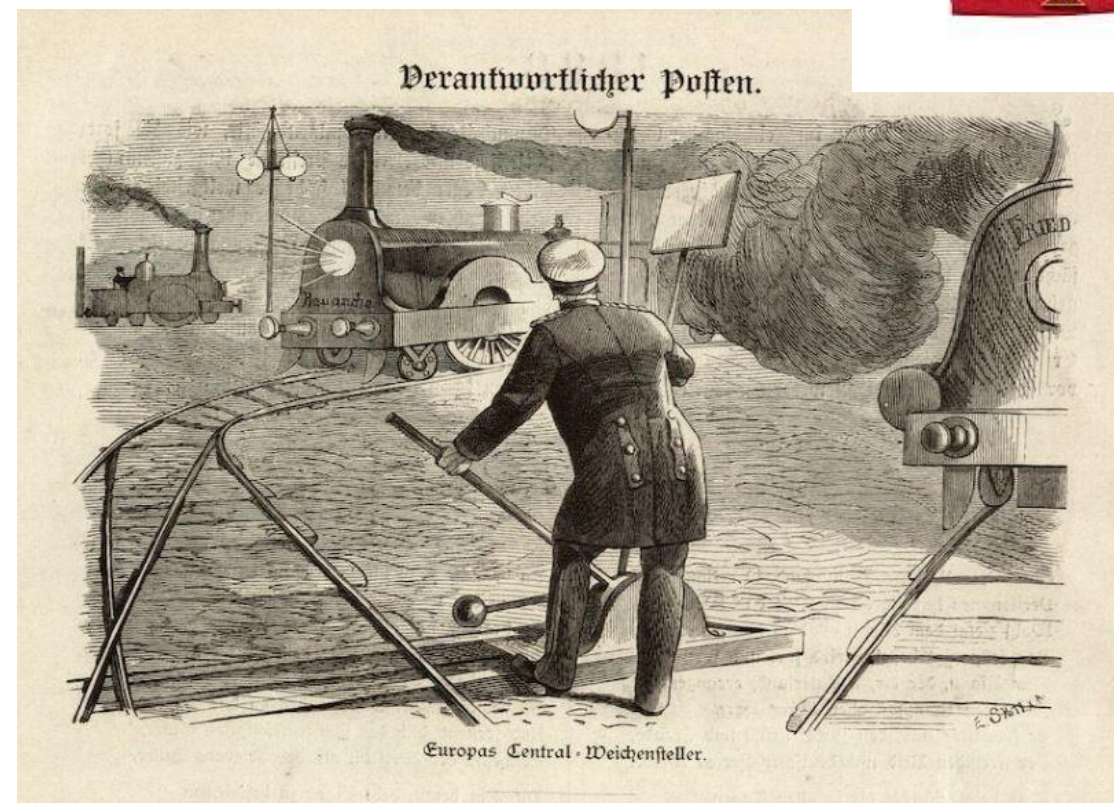

HET HERVERZEKERINGSVERDRAG MET RUSLAND ESSENTIEEL

Rusland nimmer als vijand van Duitsland

- Een neutraliteitsverdrag tussen Duitsland en Rusland. Beide landen hadden eerder een verdrag, samen met Oostenrijk, de Driekeizerbond, opgericht in 1873.
- In 1879 richtte Duitsland samen met Oostenrijk-Hongarije de tweebond op, om zich te beschermen tegen een eventuele aanval van Rusland. Hierdoor verslechterde de verhouding van Rusland met Duitsland en Rusland verliet in 1887 de Driekeizerbond.
- Hiermee hield de Driekeizerbond op te bestaan. De tweebond van Duitsland met Oostenrijk bleef bestaan, wat later de Driebond werd, toen Italië in 1882 toetrad.
- Bismarck wilde Rusland niet als vijand - Bismarck wilde geen vijanden omdat hij oorlogen in het algemeen wilde voorkomen.
- Daarom besloot hij de Russen het "Rugdekkingsverdrag" aan te bieden, waarin hij de Duitse neutraliteit beloofde indien Rusland aangevallen zou worden door Oostenrijk-Hongarije.
- Dit verdrag ontstond in 1887 nadat Rusland uit de Driekeizerbond stapte. Bismarck hield dit verdrag verborgen voor Oostenrijk-Hongarije.

CONGRES VAN BERLIJN 1878 TER VERDELING BALKAN

Bismarck poseert als eerlijk
interstatelijk makelaar

26

De Ottomanen moeten inleveren

- Tijdens de Russisch-Turkse Oorlog (1877-1878) maakte Groot-Brittannië zich zorgen over zijn aandelen in het Suezkanaal.
- Na afloop van deze oorlog had Rusland de Ottomanen de Vrede van San Stefano opgelegd, die Rusland en Bulgarije de macht over de Balkan zou verschaffen.
- De verdere inname van Centraal-Azië door Rusland stond de grote Europese machten bovendien niet aan.
- Oostenrijk-Hongarije en Engeland protesteerden en al snel dreigde een oorlog.
- In Berlijn werden de Ottomanen fors van De Balkan geduwd. Aldus werd dat gewapend conflict voorkomen

BISMARCK VERNEDERT DE OTTOMANEN, NU HUN RIJK GEDOEMD IS

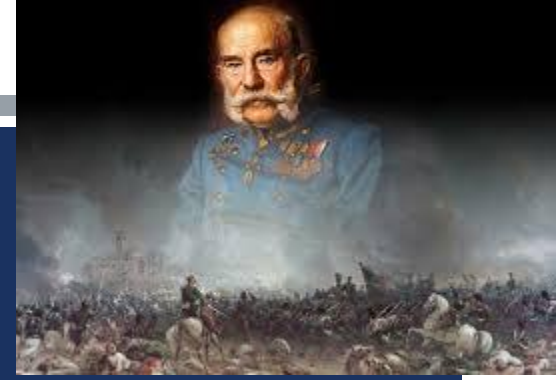

Nationale zelfbestemming irrelevant

- Bismarck nodigde daarom Engeland, Frankrijk, Rusland, Oostenrijk-Hongarije, Italië en het Ottomaanse rijk uit op het zogeheten open Congres van Berlijn. Maar alles was al voorgekookt door Het Westen.
- Hier zou de Balkankwestie worden opgelost en de wereld opnieuw worden ingedeeld. Officieel zouden alle mogendheden op voet van gelijkheid aan tafel zitten.
- In feite kwamen slechts de landen aan het woord die Bismarck aan het woord wilde laten. De Ottomanen waren slechts uitgenodigd om hun grondgebied af te staan en werden verder genegeerd en vernederd. Andere landen mochten al blij zijn als hun diplomaten op culturele evenementen rondom de conferentie aanwezig mochten zijn.
- Slechts de Grieken werd het veroorloofd een halfuur te spreken.
- De Roemenen konden dit slechts via hun beschermheer Italië en Bulgarije via Rusland. Servië had het bij de Russen verbruيد en werd vrijwel genegeerd. Oostenrijk kreeg het protectoraat over Bosnië Herzegovina maar annexatie was verboden
- Dat laatste deed in het in 1908 toch.
- En dat zou de oorzaak worden van de eerste Wereldoorlog

DE BRITTEN KRIJGEN VIA BERLIJN IN HET NABIJE OOSTEN MARITIEME STEUNPUNTEN

Een Vrede van Berlijn?

GERARD STRIJARDS DUTS MITROPA II

Iedereen toch ontevreden

- Tegen de wil van het Ottomaanse rijk nam Groot-Brittannië Cyprus in bezit. Het kon een vloot leggen ter bewaking van de toegang tot het Suezkanaal.
- Als compensatie voor het Russische verlies werd dat land de Kaukasus aangeboden.
- En omdat de Fransen hier een probleem in zagen, werd hen Tunesië aangeboden.
- Italië protesteerde hiertegen, omdat het grote economische belangen had in Tunesië en dat land zelf als kolonie wenste.
- Thessalië werd aan Griekenland gegeven, de Dobroedzja ging naar Roemenië, maar dat land moest dan wel Bessarabië afstaan aan Rusland.
- Bismarck had zijn doel bereikt. Groot-Brittannië was namelijk tevredengesteld met Cyprus en Frankrijk met Afrika – wat het land hopelijk zou afleiden van het verlies van Elzas-Lotharingen – terwijl de Oostenrijkse bondgenoot een deel van de koek kreeg en daarmee sterker aan Duitsland werd gebonden.
- Toch was er wrevel: Rusland was teleurgesteld over Bulgarije, terwijl Engeland en Oostenrijk vonden dat het al veel te veel kreeg.

SOCIALE HERVORMINGEN TER BINNENLANDSE STABILISATIE 1881-1888 IVM TWEEDE INDUSTRIËLE REVOLUTIE

- Om de economische, sociale en politieke gevolgen van de Duitse overgang van een agrarische naar een moderne industriële staat te verzachten, voerde de regering in de jaren tachtig van de negentiende eeuw alomvattende sociale hervormingen door.
- Op deze manier zouden de arbeiders voor de monarchale nationale staat gewonnen worden en zou de sociaal-democratie verzwakt worden.
- Naast de overgang van vrijhandel naar een beschermend tariefbeleid, geïnitieerd door Bismarck in 1880/1878, was dit een ander motief om in september 79 de leiding van het Pruisische Ministerie van Handel en Industrie over te nemen.
- Met de 'Keizerlijke Boodschap' van 17 november 1881 presenteerde hij de Reichstag een uitgebreid programma met drie verschillende Sociale zekerheid had.
- De ziektekosten-, ongevallen- en arbeidsongeschiktheidsverzekering die tussen 1883 en 1889 werd ingevoerd, was verplicht voor de meerderheid van de industriële en landarbeiders en werd gefinancierd via verschillende premiesystemen.
- Deze sociale beleidsmaatregelen droegen bij aan het verbeteren van de sociale situatie van de beroepsbevolking en dienden als model voor andere westerse landen.
- Maar aan de eisen voor politieke en sociale gelijkheid voor werknemers werd niet voldaan.
- Daarom slaagde de regering er niet in de arbeiders te vervreemden van de groeiende sociaal-democratie.

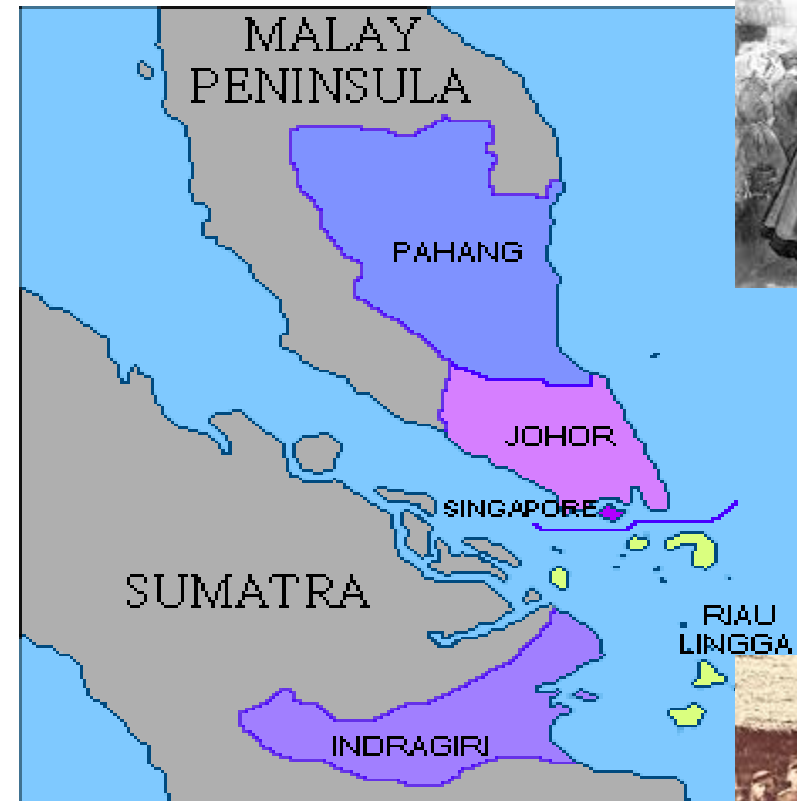
TWEEDE CONGRES VAN BERLIJN 1885 TER REGELING VAN DE KOLONIALE INVLOEDSSFEREN

- Het uitbreken van de "koloniale koorts" in de loop van de tweede helft XIXE eeuw, gaf Bismarck aanleiding om toch aan de koloniale wedloop mee te doen.
- Nu Groot-Brittannië na de oprichting van een handelsfiliaal door de Bremer koopman Adolf Luderitz in Zuidwest-Afrika de kust daar voor zichzelf opeiste, liet de keizerlijke kanselier die handelsmaatschappij in 1884 onder Duits staatstoezicht stellen.
- Om zijn beleid, dat was ingegeven door politieke, economische, tactische en ideologische factoren, feitelijk te borgen, zocht hij de steun van Frankrijk.
- De wereld staat op het punt het Europese evenwicht te vervangen door een wereldorde die een "evenwicht van de zeeën" vereist
- Daarom moet Duitsland toch een beperkte oorlogsvloot hebben.
- Engeland moet gewend zijn aan het idee dat een "Frans-Duitse alliantie" niet onmogelijk is.
- Daarom komt er een conferentie te Berlijn in 1885 ter koloniale verdeling van Centraal Afrika
- België mag daarbij het immense Congo-gebied claimen

DUITSLAND ACCEPTEERT DE “EFFECTIVE CONTROL-DOCTRINE” VAN WHITEHALL DAARBIJ

- Sedert 1813 had Londen geëist dat koloniale aanspraken alleen gedaan werden als de claimende staat aan westerlingen “effective control on the rule of law” konden borgen
- Londen had alleen op die condities Sumatra gegund aan Den Haag in 1815
- Nederland moest daarom pacificatie-oorlogen starten
- Deze eis beperkte uiteraard de koloniale wedijver
- Bismarck aanvaardt dit als leidend beginsel voor alle westerse staten die deelnemen aan de koloniale conferentie te Berlijn in 1885

WESTEUROPESE MOGENDHEDEN BLIJVEN KOLONIALE AANSPRAKEN UITBREIDEN; IMPERIALISME OP KOOKPUNT

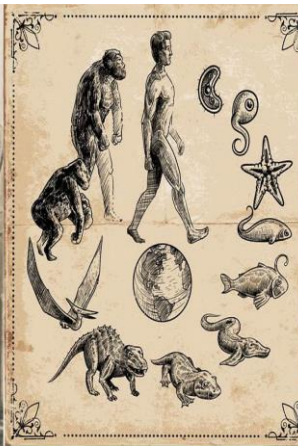

Kilimanjaro hoogste Duitse berg

Gevolg: positieve jurisdictieconflicten

- Duitsland gaat daarin meedoen als Bismarck door Wilhelm II ontslagen is in 1889
- Deze nieuwe Keizer wil "Weltmacht"
- En gaat daarom een maritieme wedloop aan met Engeland dat het steeds vaker tart
- Terwijl het in Het Verre Oosten en in Afrika steeds verdergaande koloniale claims uitbrengt
- Zij het vaak via Koncessionsgesellschaften afgekeken van de VOC
- Waarbij de militaire expedities leiden tot excessieve geweldplegingen, tussen Europeanen en met inheemsen: Duits-Oost-Afrika, Duits-Zuidwest-Afrika, Duits-Kameroen, Togoland en Duits-Witu
- Oorlog met Frankrijk, Brittannië, Italië lijkt soms onvermijdelijk, óók in Het Verre Oosten, waar Duitsland claims uitbrengt

BIOTISCH-SOCIAAL DARWINSME VERSCHEURT DE WERELD

Het witte ras moet superioriteit tonen
aan het zwarte en gele

- Het blanke ras van Arische herkomst moet in gevechten bewijzen dat het evolutionair het “fitst” is
- Een natie die daaraan niet meedoet gaat ten onder
- Daarom moeten koloniale gebieden ook recruteringsplaatsen worden voor strategische reserves
- Ten behoeve van een onvermijdelijke Europese oorlog waarin de Teutonen zich noodwendig moeten storten
- met behulp van niet-Arische reservisten die daartoe geschoold moeten worden

AAN DEZE KOLONIALE RACE KAN TSARISTISCH RUSLAND NIET MEEDOEN

Berlijn, Londen, Parijs kunnen dat wel

Geomorfologische beletselen

- Rusland heeft geen ijsvrije zeehavens die een ongehinderde transoceanische vaart mogelijk maken
- Het moet steeds zeeëngten passeren die makkelijk geblokkeerd kunnen worden; de Sont, Gibraltar, De Dardanellen, Straat Soenda of Malakka
- Verder kan het de financiën niet opbrengen om én een slagvloot én een veldleger te onderhouden die tezamen het tegen Het Westen kunnen opnemen, ook
- omdat dat daartoe niet de onbeperkte exportmogelijkheden heeft die buitenlandse deviezen garanderen voor wapenaankopen

TSAAR NICOLAAS II ROEPT IN 1898 TE DEN HAAG EEN VREDESCONFERENTIE SAMEN

Berlijn: dat doet de tsaar uit
onmacht

- Het Russisch Veldleger is recentelijk gemoderniseerd met nieuwe vuurwapens, snelvuurartillerie, mitrailleursecties, logistieke voorzieningen en mobiele draadloze telegrafie
- St Petersburg is niet in staat superslagschepen in de vaart te brengen laat staan smaldelen te vormen
- Nicolaas gaat nu via het volkenrecht Het Westen onderwerpen aan een dwangbuis om de wedloop te stoppen
- Dat gaat Berlijn niet toestaan. Het zal deelnemen ter obstructie.
- De persoon van ambassadeeraad Kriege staat er garant voor.

Parijs en Londen delen deze
verdenking

DUITSLAND TEKENT DE VERDRAGEN WEL, MAAR IMPLEMENTEERT NIET; HET VREDESPALEIS BLIJFT SYMBOOL

Maar dat geldt voor het merendeel der deelnemers

- De Britten hebben dan al omvangrijke vloothervormingen op het oog
- Die Berlijn tracht te evenaren via een hypermoderne slagschepenvloot
- De koloniale conflicten nemen nu hand over hand toe, buiten Europa maar met spanningen binnen dat continent die kortsluitend zijn
- **En steeds zit Berlijn er voor iets tussen**
- Waarbij Wilhelm II ook de burgerlijke regering steeds buiten spel zet bij iedere crisis met Londen en Parijs

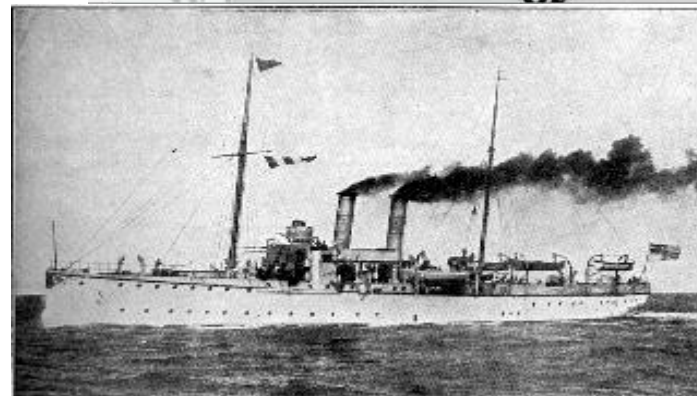

BERLIJN WEET NOOIT ZICH TE RECHTVAARDIGEN JEGENS DE BUITENWERELD

Steeds trekt Berlijn de schuld naar zich toe in crises

- Wilhelm II is extreem onhandig, uitdagend, brallerig en poenig
- Bij de uitzending van expeditionaire troepen, bij het geven van interviews, en zenden van telegrammen, het deelnemen aan staatsbezoeken en militaire manoeuvres
- Das Auswärtige Amt durft hem niet te corrigeren terwijl de Keizer beeldbepalend is en wil zijn
- Von Bethmann-Hollweg, de Rijkskanselier, is steeds te laat en weet te vaak niet wat er aan de hand is
- Terwijl Whitehall en Parijs veel handiger opereren in de massamedia wier verstreckende betekenis ze heel goed doorhebben
- **Dat is Duitslands noodlot in 1905-1918**

GERARD STRIJARDS DUTS MITROPA II

LEKKEN VAN VON SCHLIEFFEN-PLAN EN NOTULEN KROONRAAD 1911

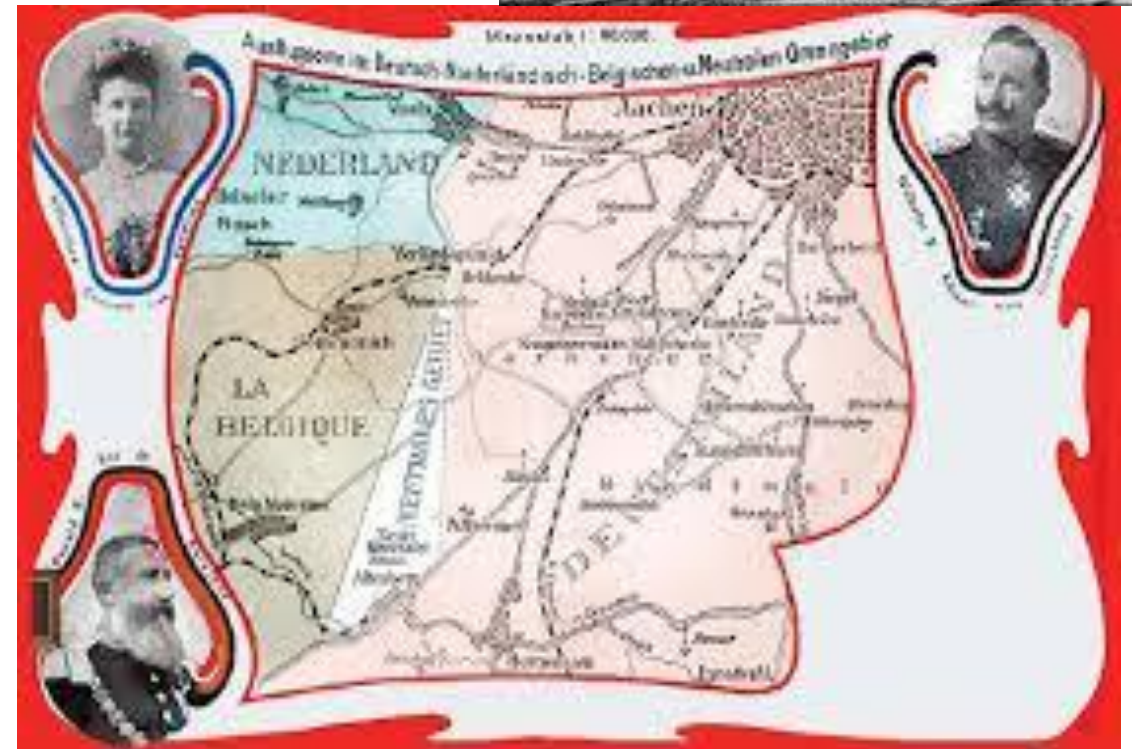
Ambtenaren moeten bij de vleet gelect hebben

- Want staatsheimen waren vrijwel terstond publiek bezit in deze periode
- Zo het aanvalsplan van Von Schlieffen dat ook de strategie in Het Westen in augustus 1914 zou bepalen
- Daarvoor waren de notulen van de Kroonraad december 1911 over de noodzaak aan te vallen via Nederland en België zonder te lokaliseren letterlijk beschikbaar [Neutraal-Nederland-1.pdf](https://gerardstrijards.nl/wp-content/uploads/2024/02/Neutraal-Nederland-1.pdf) <https://gerardstrijards.nl/wp-content/uploads/2024/02/Neutraal-Nederland-1.pdf> zie: Hoofdstuk V.5.4.
- Lekken kan wijzen op ambtelijke benardheid bij experts die een staatsapparaat zien derailleren
- En inderdaad Wilhelm stelde tegenspraak nooit op prijs en strafte ongenadig

WAS ALLEEN DUITSLAND OORLOGSZUCHTIG?

Natuurlijk niet. Londen, Parijs en Sint Petersburg waren het óók. Alleen: dit was niet hun momentum

- Maar Berlijn zag in juli 1914 een kans om eindelijk het Pan-Slavisme op de Balkan definitief de kop in te drukken op een koopje
- Terwijl het inschatte dat Sint Petersburg traag en inadequaat zou mobiliseren en voorts
- Aannam dat de Belgen doortocht zouden verlenen onder Luik zuidwaarts door de Ardennen zonder weerstand van betekenis
- Drie verkeerde inschattingen voor het Duitse momentum.

LONDEN KON VERKOPEN DAT HET BELGIË MOEST BIJSTAAN WEGENS DE NEUTRALITEITSSTATUS GEGARANDEERD IN 1831

Deze onvoorwaardelijke plicht bestond niet

- De garanten van deze eeuwigdurende neutraliteit waren jegens elkaar verplicht België's onschendbaarheid te respecteren
- **Zolang ze dat wederkerig onderling deden**
- **België kon op deze garanties géén beroep doen**
- En Duitsland, als garant rechtsopvolger van Pruisen, had de garantieketen verbroken
- Maar het beroep op 1839 kwam Edward Grey goed uit om het Lagerhuis te overtuigen
- België had, ware het Duitse ultimatum van 2 augustus niet aan de pers kenbaar gemaakt, vermoedelijk doortocht doorgestaan

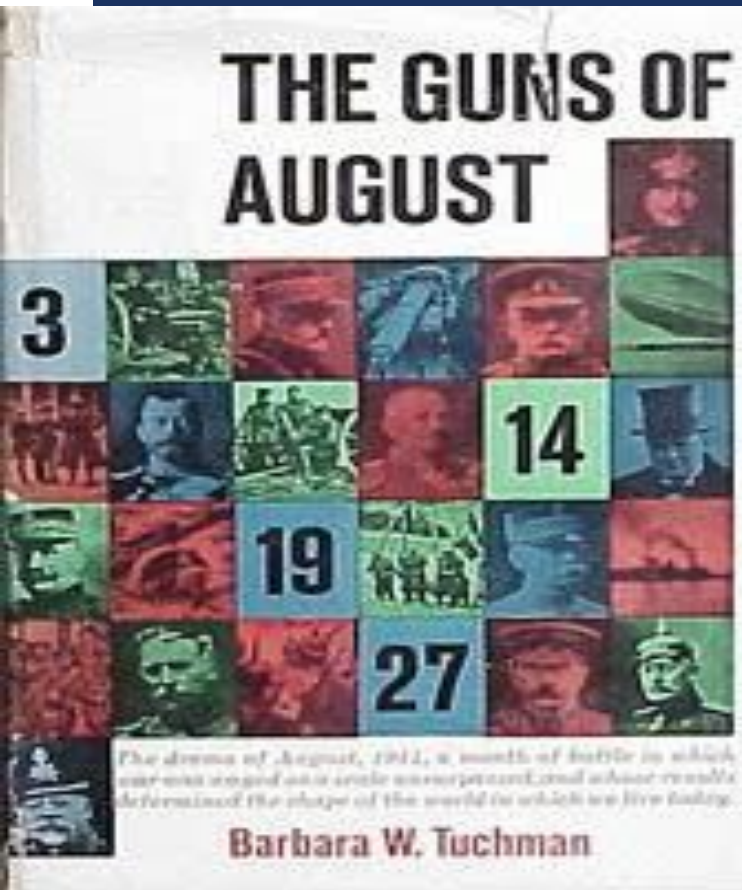

HET STAPPENPLAN VAN DE KROONRAAD DECEMBER 1911

- ☐ De keizerlijke Marine moet zich concentreren op een volle zeeslag met de Britse vloot. Daarbij moet inzet zijn de overwichtspositie daarvan volledig te ondermijnen. Alle smaldelen moesten daarvoor gereserveerd worden. Transoceanische kaapvaartgroepen dienen beperkt te blijven, ook al ondermijnen zij de Britse handelsverbindingen.
- Een rijksbrede perscampagne gestart over een militair samengaan met Oostenrijk-Hongarije, ook als daardoor Rusland in de oorlog betrokken wordt. Oostenrijk-Hongarije de enige betrouwbare staat, die Duitsland in een gezamenlijke strategie kan betrekken.
- ☐ Idem een perscampagne opgestart, waarin verdedigd wordt waarom het budgetrecht van de Rijksdag voor zo lang via een machtigingswet wordt gebonden. De oppositie kan dat recht nauwelijks meer aanwenden en is dus monddood.
- De goudvoorraad van de rijksbank op korte termijn aangevuld en kortlopende kredieten in het buitenland collectief opgezegd, eventueel krachtens rijkswet.
- Duitse opperofficieren moet verboden worden nog te beleggen in het buitenland, hun tegoeden moeten worden bevroren en eventueel in beslag genomen worden.
- ☐ De mobilisatie integraal en het westelijke en oostelijke front omvattend. Dat wordt ter algemene kennis gebracht, zodat alle militairen weten dat een mobilisatie waarbij België niet terstond zou worden binnengevallen op de derde dag onbestaanbaar is. Berichten dat zulk een gedeeltelijke mobilisatie gelast zou zijn waren dus vervalsingen.

DE MOORDAANSLAG SERAJEWO JUNI 1914 AANLEIDING

Annexatie Bosnië-Herzegovina 1908 oorzaak

- Oostenrijk verbreekt hier de afspraken van het Berlijns congres-1878/79
- Duitsland pas achteraf geraadpleegd
- De aanslag richtte zich tegen de Habsburgse dynastie en niet tegen de Centrale mogendheden Oostenrijk, Duitsland, Turkije
- Oostenrijk agressor, Duitsland was niet gebonden tot bijstand. Wilhelm II liet het toe maar keurde het niet goed. Hij wees het ultimatum aan Belgrado af.

OOSTENRIJKS ULTIMATUM AAN BELGRADO 1914

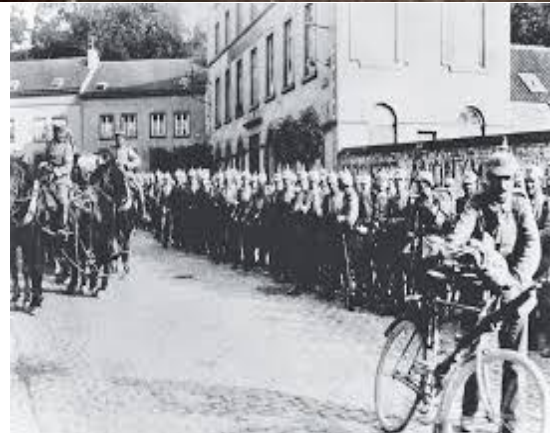

Servië moet Oostenrijkse strafvordering toestaan binnen zijn territorir

- Dat is een inbreuk op het strafrechtelijk territorialiteitsbeginsel waarvan de conferenties van Wenen 1815, San Stefano 1878, Berlijn I en II en het Landoorlogreglement 1907 uitgaan: **de heerschappij strafwet beperkt tot nationaal grondgebied**
- Wilhelm II kon niet goedvinden dat deze inbreuk een **casus belli** zou kunnen opleveren
- En toch liet hij deze Weense eis toe ook al wees hij het af
- **Berlijn wou marcheren cfm het schema van 1908**

VON SCHLIEFFEN-PLAN ONUITVOERBAAR

Een strategisch model naar aforismen

- 2 miljoen infanteristen in max 10 dagen door België heenjagen naar Parijs kon niet wegens de wegenbeperkingen in de opmarsroute
- Geen grondslag voor het feit dat België geen verdediging zou voeren
- Aannee dat OHL steeds draadloos radiotelegrafisch contact met Legers kon houden vanuit Koblenz onjuist
- Deze massalegers konden na 10 dagen niet leven van het veld en van requisities bij burgers
- Dat was eigenlijk tevoren ook duidelijk bij de Etappendiensten van Groener, hoofd militaire spoorwegen

ABSOLUTE BRITSE BLOKKADE EN LOOPGRAVENVERSTARRING 1914/15: DUITSLANDS OORLOG VERLOREN

De Britse vloot knijpt Duitsland af

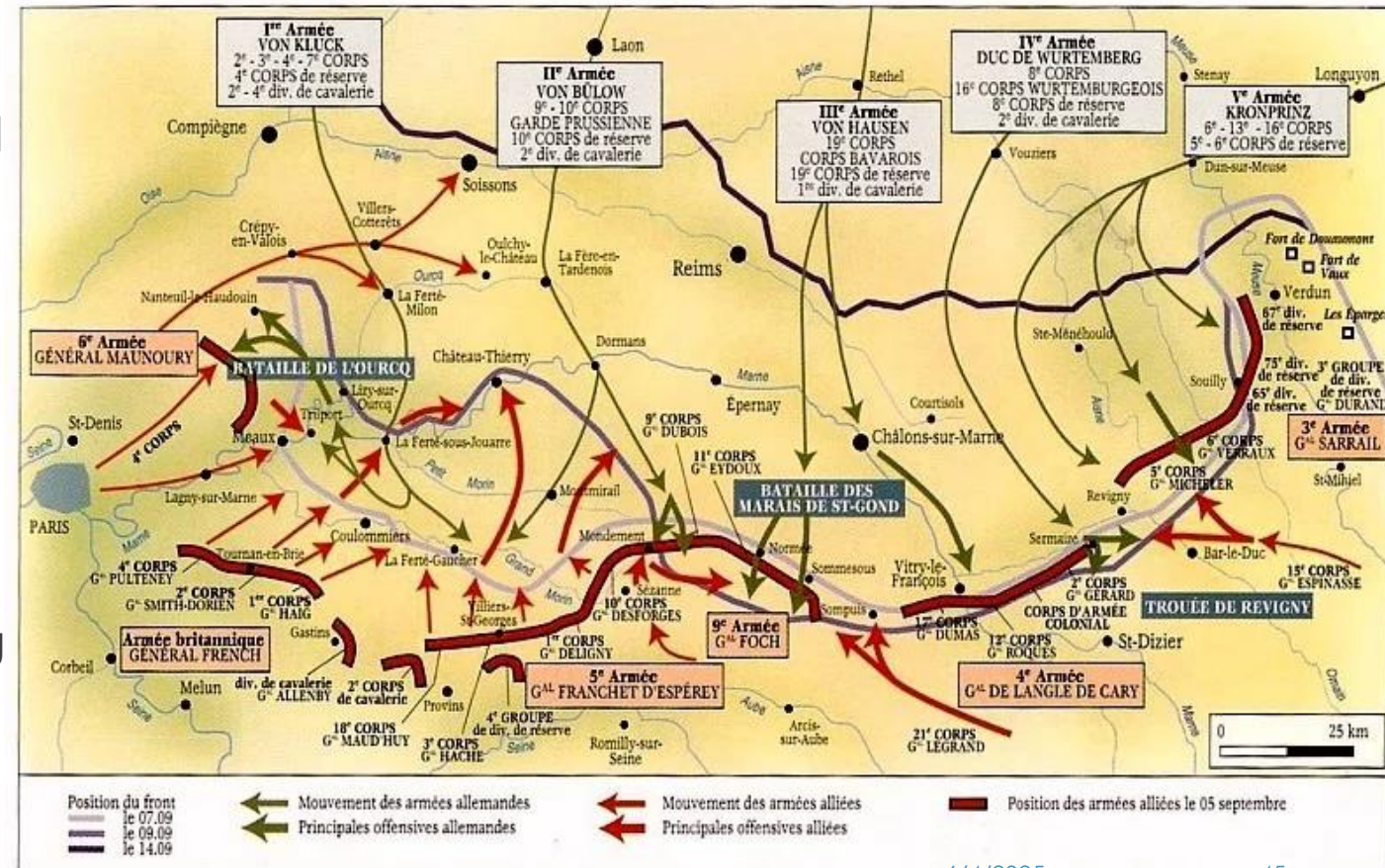
De Britten slagen er opmerkelijk snel in Duitsland volledig handelscommercieel af te knippen

Alleen Nederland als Rijnhavenland levert nog basisvoedsel voor de burgerbevolking tot 1917

via de Rijnvaartakte 1861

De Duitse infanteristen verliezen in oktober 1914 momentum

Alle partijen verstarren in een loopgravenoorlog die Berlijn wegens de blokkade moet gaan verliezen zelfs na annexaties, deportaties en requisities in strijd met het LOR 1907

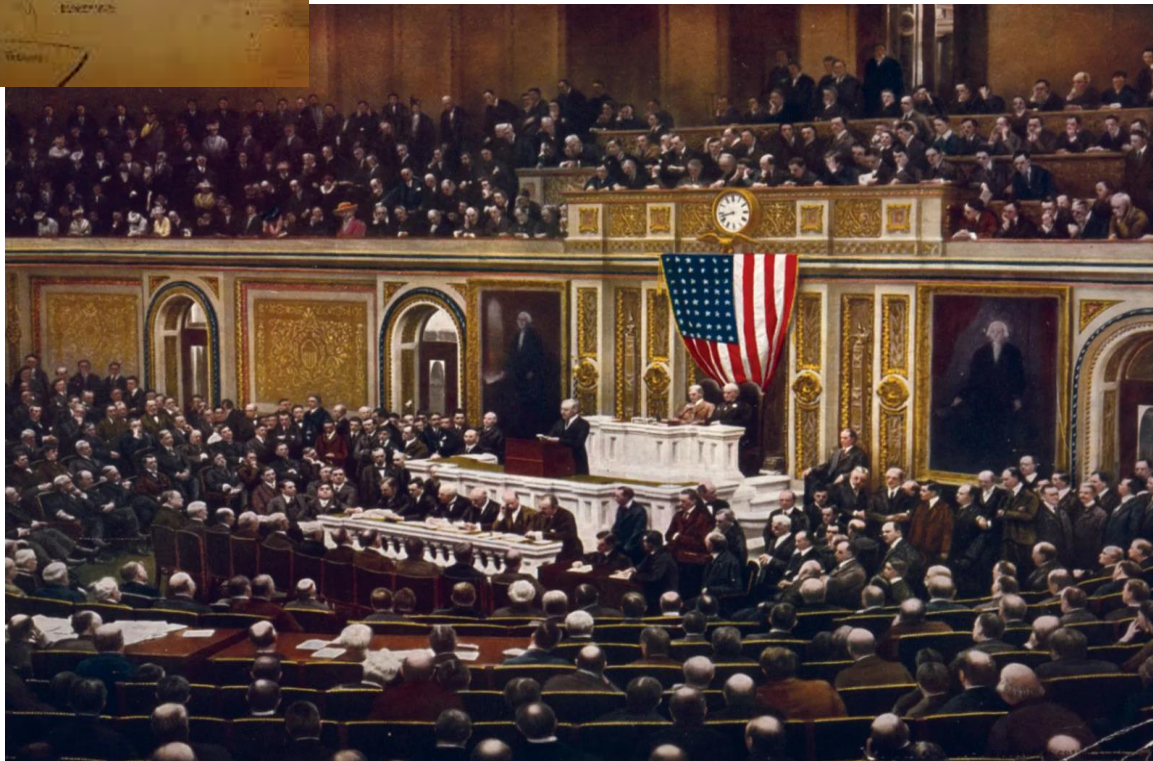

6/4/2025

45

ZIMMERMANN-TELEGRAM 1917 GESELT USA OORLOG IN

De positie USA beslissend

- Woodrow Wilson wil de wereld klaarstomen
- Voor de WASP-democratie onder leiding van het Witte Huis
- De USA is de Monroe-doctrine toegedaan
- Het blijft isolationistisch al heeft Herbert Hoover veel te doen met **poor Little Belgium**
- Duitsland blijkt echter samen te zweren met Mexico om de Amerikanen weer te beroven van Texas, Arizona, Californië
- Het belooft een **driebond met Japan**
- Via een telegram verzonden via USA-kabels die het neutrale Witte Huis Berlijn heeft ter beschikking gesteld voor Duitse consulaire aangelegenheden
- Terwijl het gelijktijdig een onbeperkte duikbootoorlog aanzegt
- Als dit bekend wordt, is Het Congress bereid Wilsons oorlogsverklaring te accepteren

TOCH WINT LUDENDORFF BIJNA DE LANDOORLOG IN MEI 1918

Rusland vraagt om een wapenstilstand na de Sovjet-revolutie 1917

- Bij de Vrede van Brest-Litowsk kan Berlijn de invloedssfeer uitbreiden tot achter Belarus, de Oekraïne en aan de Kaukasus
- Ludendorff krijgt nu in lente '18 troepen vrij en grondstoffen voor een massaal eindoffensief in Frankrijk: Operation Michaël
- Dat hij bijna voltooit in Parijs
- Maar weer maakt OHL alle fouten als die in 1914 leidden tot verstarring van het Duitse Front
- OHL raakt aan het eind van zijn Latijn in augustus 1918 en eist een wapenstilstand

WAPENSTILSTAND EN VREDESREGELINGEN 1918-19

Wapenstilstand is al vredesregeling

- Rijkskanselier Max van Baden wil in oktober 1918 Wilson vragen te bemiddelen in een wapenstrekking ter herstel van vrede
- Maar OHL zoekt rechtstreeks contact met Joffre via de Eiffeltorenradio en smeekt om voorwaarden ter bestandbepaling eind oktober
- Berlijn weet daar niet van en improviseert in wanhoop zodat de wapenstrekking al een militaire capitulatie wordt
- Waarbij OHL de terugtrekking op de rechter-Rijnoever al minutieus arrangeert met wapenstrekkingen op locatie: dit leidt een integraleregeringscapitulatie in

DUITSLAND IN DE VOLKENBOND 1926

Duitsland neemt geen deel aan de Parijse Vredesbesprekingen

- Het moet een dictaat aanvaarden
- Het moet zich schuldig verklaren aan de oorlog
- Daarom moet het een onbepaalde schadeloosstelling en annexaties met bezettingen aanvaarden
- Maar ook het Statuut van de Volkenbond waarvan het geen lid mag worden maar de andere Centrale Mogendheden wel
- Pas in 1926 mag het Bondslid worden maar moet tevens aanvaarden dat het niets meer van de vredesregeling mag betwisten

Stresemann tracht Duitsland te rehabiliteren maar lukken gaat dat niet

HET WEIMARER SYSTEEM IMPLODEERT 1928-1933

Een aan de USA ontleend presidentieel stelsel

- Waarbij de President noodtoestandsbevoegdheden heeft
- Maar uit te oefenen onder controle van een Volksvertegenwoordiging in een *Adversarial System*
- *Duitsland kan niet tot coalities komen*
- *Socialisten en Communisten vechten elkaar de tent uit*
- *De President regeert via decreten*

Brüning trekt de noodtoestandspara uit de voegen

